

Львівська національна музична академія імені М. В. Лисенка
Кафедра скрипки

«ПОГОДЖУЮ»

Гарант освітньо-професійної
програми, доцент

 Я. ОЛЕКСІВ

"_25_" червня_2021 року

«ПОГОДЖУЮ»

Декан факультету оркестрових
інструментів, доцент

 Т. ЛАЗУРКЕВИЧ

"_25_" червня_2021 року

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи, професор

 О. КУШНІР

"_25_" червня_2021 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІСТОРІЯ ВИКОНАВСЬКОГО МИСТЕЦТВА**

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	025 Музичне мистецтво
Освітньо-професійна програма	«Музичне мистецтво»
Профілізація	«Скрипка», «Альт»
Статус	Обов'язкова компонента циклу дисциплін фахової професійно-практичної підготовки (ОК 3.2.7)
Загальний обсяг	6 кредитів ЄКТС (180 годин)
Форма підсумкового контролю	Залік
Термін викладання	1,2 семестри
Факультет	Оркестрових інструментів
Форма навчання	Денна

Львів 2021 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «ІСТОРІЯ ВИКОНАВСЬКОГО МИСТЕЦТВА» для профілізацій: СКРИПКА ТА АЛЬТ з галузі знань 02 «Культура і мистецтво» зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво» оновлена відповідно до освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою Радою ЛНМА імені М. В. Лисенка від 26 травня 2021 року (Протокол № 1).

Розробники:

ПОСЛАВСЬКА Наталія Павлівна – кандидат мистецтвознавства, професор

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри скрипки
від 14 червня 2021 р. , протокол № 11 .

Завідувач кафедри скрипки, заслужений діяч мистецтв України, професор

Каськів Б. Д.

ЗМІСТ

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	4
2. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ПОВИНЕН ОВОЛОДІТИ ЗДОБУВАЧ.....	4
2.1 Загальні компетентності.....	4
2.2 Фахові компетентності.....	5
3. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	6
4. РОЗПОДІЛ ДИСЦИПЛІНИ ЗА СЕМЕСТРАМИ, ГОДИНАМИ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	7
5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	8
5.1. Орієнтовні питання для іспитових білетів.....	13
6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	15
7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ.....	17
8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ.....	17
9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	18
9.1 Методичне забезпечення	18
9.2 Допоміжна література.....	21
9.3 Інформаційні ресурси	22

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни – розширення професійного світогляду студентів, розвиток їх здатності орієнтуватися у різних стилях та напрямках, усвідомлення причинності в логіці історичних процесів. Навчальна дисципліна має на меті сприяння розвитку у студентів естетичного смаку, осмислення ними ролі артиста, значення та історичної актуальності виконавських шкіл, розкрити зміст фундаментальних музикознавчих категорій, знань, вмінь, уявлень, поглядів на мистецтво.

Завданням навчальної дисципліни є історико-теоретичний та виконавський аналіз

- формування та вдосконалення смичкового інструментарію, розвиток його акустичних та темброво-художніх можливостей;
- формування особливостей національних шкіл та найважливіших стильових напрямків смичкового виконавства;
- творчості видатних діячів скрипкового, альтового мистецтва – виконавців, композиторів, педагогів;
- розвитку естетики виконавства та методико-педагогічних теорій та шкіл;
- основної смичкової літератури – як репертуару виконавців так і книг, статей, тощо.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ПОВИНЕН ОВОЛОДІТИ ЗДОБУВАЧ

2.1 Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1.Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово

ЗК2.Здатність розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3.Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4.Здатність до розв'язання проблем.

ЗК5.Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК6.Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК7.Здатність до критики та самокритики.

ЗК8.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК9.Здатність до шанобливого й дбайливого ставлення до історичної спадщини і культурних традицій.

ЗК10.Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11. Здатність володіти іноземною мовою.

ЗК12. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК13. Здатність працювати самостійно, виявляти ініціативу та лідерські якості.

ЗК14. Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК15. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК17. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

2.2 Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК1. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.

СК3. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.

СК4. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

СК7. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.

СК8. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.

СК9. Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.

СК10. Здатність оперувати професійною термінологією.

СК11. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.

СК12. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

СК13.Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій.

СК14.Здатність здійснювати редакторську та лекторську діяльність в сфері музичного мистецтва.

СК15.Здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури.

СК16.Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.

СК17.Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

3. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

РН6.Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблеми в галузі музичного мистецтва та написання роботи відповідно до вимог, готовність дискутувати і аргументувати власну позицію.

РН7.Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.

РН8.Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

РН9.Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській / та лекторській практичній діяльності.

РН10.Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

РН11.Вміти здійснювати педагогічну діяльність.

РН13.Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.

РН14.Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

В результаті навчання студент повинен вміти:

- розуміти зміст, форму та стиль музичного твору, відтворювати його художню концепцію;
- орієнтуватися в різноманітних музичних стилях і жанрах;
- поєднувати виконавську майстерність з виконавським осмисленням твору;
- проводити музично-просвітницьку і критичну діяльність;

4. РОЗПОДІЛ ДИСЦИПЛІНИ ЗА СЕМЕСТРАМИ, ГОДИНАМИ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	Розподіл за семестрами				Кількість годин						Розподіл аудиторних годин за курсами і семестрами							
	Екзамени	Заліки	Агестаційні екзамени	Кількість кредитів ECTS	Загальний обсяг	Аудиторних				Самостійна робота	I курс	II курс	III курс	IV курс				
						Всього	у тому числі:				Семестри							
	лекційні	індивідуальні	практичні	1	2		3	4	5	6	7	8						
	Кількість тижнів в семестрі																	
Історія виконавського мистецтва (скрипка, альт)		1,2	-	6	180	60	60	-	-	120	2	2	-	-	-	-	-	-

Розподіл годин та кредитів за курсами та семестрами

КУРС	СЕМЕСТРИ	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					
			Загальний обсяг	Аудиторних			Самостійна робота	
				Всього	у тому числі:			
					лекційні	індивідуальні		практичні
I		6	180	60	60			120
	1	3	90	30	30			60
	2	3	90	30	30			60

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс історії скрипкового та альтового мистецтва є частиною курсу загальної історії музики. В той же час по своїй тематиці він найтісніше співвідноситься з профільюючими дисциплінами оркестрового факультету (спеціальність, камерний ансамбль, квартет, методика викладання тощо) і має безпосереднє практичне значення для навчальної роботи та майбутньої професійної діяльності студентів. За основу лекцій з історії смичкового виконавського мистецтва взято програми курсів з історії смичкового виконавського мистецтва, розроблені при МДК ім. П. І. Чайковського проф. д-ром мистецтвознавства Л. С. Гінзбургом (М. 1969; М. 1980); програмні вимоги з «Навчально-методичних матеріалів для студентів-заочників оркестрового факультету», розроблені в ін-ті ім. Гнесіних, проф. М. С. Блоком (М. 1966) та проф. В. О. Рабеєм (М.1986); методрозробка тез по історії української музики, підготовлена канд. мистецтвозн. доц. О. Д. Білинською та канд. мистецтвознавства Л. В. Яросевич (Львів, 1978); матеріали лекцій Санкт-Петербурзької (Ленінградської) та Московської консерваторій, запроваджених професорами Б. Струве, В. Благовещенським, І. Ямпольським, Л. Гінзбургом, Л. Раабеном.

Лекційний курс проводиться як історично послідовний, логічно зумовлений, систематизований виклад педагогом найбільш важливих процесів розвитку музики для струнно-смичкових інструментів (творчих напрямків, естетичних концепцій, ідейно-художніх особливостей формування національних шкіл, еволюція стилю видатних композиторів і багато іншого).

Основним принципом роботи є кристалізація окремих, найбільш актуальних проблем і поглиблене їх вивчення в процесі самостійної творчої роботи студентів. Студенти струнно-смичкового відділення самостійно прослуховують, програють та вивчають музичні твори, ознайомлюються з новою книжковою літературою і, головне, засвоюють навички науково-творчого, критичного підходу до музичного матеріалу і принципів його узагальнення. З цією метою кожний студент один-два рази виступає з рефератом по основній проблематиці курсу на заняттях всієї групи. Присутні студенти мають бути підготовленими по темі, щоб приймати активну участь в обговоренні виступів своїх товаришів (питання, доповнення, дискусії).

Під час навчання студенти мають контрольні, семінарські та самостійні заняття з найбільш важливих тем.

Необхідним є написання реферату кожним студентом в кінці вивчення курсу. Ці реферати служать базою для майбутніх бакалаврських та магістерських наукових робіт, написаних на IV та V курсах. Заняття з вказаного курсу вирішуються в тісному зв'язку з проблемами інтерпретації творів для струнно-смичкових інструментів.

Тематикою бакалаврських та магістерських наукових робіт з історії смичкового виконавського мистецтва можуть бути:

1. питання стильової еволюції смичкового мистецтва;
2. проблеми виконавського аналізу, інтерпретацій творів;

3. жанрово-стильові зміни, еволюція музичної мови;
4. трансформація струнно-смичкового інструменталізму, тощо.

Програма містить докладний перелік обов'язкової та додаткової літератури, в якій узагальнено багатий історико-теоретичний та виконавський досвід. Сучасна та різноманітна бібліографія подана з усіх тем і розділів, що надає змогу студентам зосередити увагу на найбільш цікавих для них роботах відповідної проблематики.

Курс смичкового виконавського мистецтва є частиною загальної історії музики. Разом із тим він є дисципліною спеціальною, бо безпосередньо стосується фаху, камерного ансамблю, квартету, маючи практичне значення для наступної професійної діяльності студентів.

Принцип побудови курсу відповідає періодизації з історії музики та всієї художньої культури по епохах панування того чи іншого стилю – бароко, класицизму, романтизму, експресіонізму, неокласицизму тощо. В окремих випадках прослідковується еволюція смичкового мистецтва від однієї епохи до іншої в тій чи іншій країні. Планування матеріалу курсу і його зміст піддаються певним змінам, проводяться у відповідність до сучасних вимог і критеріїв. Розширюється розділ по історії українського смичкового мистецтва. Для цього використовуються допоміжні дані з великої кількості сучасної музикознавчої літератури. В цих матеріалах піднімаються питання розвитку смичкового мистецтва на Україні-Русі до виникнення скрипки (смик, гудок, смичкова народна басоля); розвиток скрипкових інструментів як інструментів українського народного музикування; кріпацькі оркестри ХІХ століття; скрипкова та камерна творчість М. В. Лисенка; твори В. Косенка, львівських композиторів С. Людкевича, В. Барвінського, М. Скорика та ін.; смичкове виконавство в Україні в ХХ ст. (виконавці., конкурс ім. М. В. Лисенка, тощо).

Лекції покликані сприяти розвиткові художнього світогляду студентів, їх здатність орієнтуватися у різних стилях та напрямках, школах в галузі смичкового мистецтва.

У курсі вивчаються основні етапи розвитку фахової літератури, вивчається і сама історіографічна література, все, що стосується минулого та сучасності в діяльності видатних виконавців та педагогів. Велике місце на лекціях відведене музичним ілюстраціям, аналізу інтерпретації самих творів.

Для більш активного і самостійного опанування знаннями з предмету студентам рекомендується численна література.

Однією із специфічних проблем даного курсу є **питання інтерпретації** того чи іншого твору, що передбачає творчу активність студентів. Кожен з них виступає не менше одного разу в семестр з розгорнутим рефератом, при цьому студент може сам виконувати аналізований твір або його частину.

Характеризуючи твір, студент зупиняється на особливостях його образно-стильових рис, на трактуванні композитором даного жанру, форми; на прийомах композиторської техніки. Весь аналіз вирішується студентом в руслі **питань інтерпретації**. Подібні виступи студентів передбачають також активну участь всієї аудиторії в обговоренні проблем, які виникають на занятті; в створенні атмосфери творчого пошуку.

Специфічне завдання курсу полягає у вивченні творів, пов'язаних з виконавською діяльністю студентів-струнників, а саме – з сольною, камерно-інструментальною та оркестровою літературою за участю скрипки та альту. Багатство музичних прикладів дає можливість сконцентрувати увагу на видатних творах, які втілюють стильові тенденції свого часу та індивідуальні особливості окремих композиторів.

Кожна проблемна тема проробляється на семінарах комплексно:

- спочатку осмислюється і узагальнюється теоретично (у формі звітів студентів про самостійне опрацювання відповідної літератури, написання реферативних і контрольних робіт, виступів на колоквиумах, диспутах та ін.);

- далі стає предметом аналізу та оцінки власного виконавського досвіду студентів, практичного засвоєння та апробації. (Основне завдання тут – добитися вдосконалення своєї гри, знайти більш виразний варіант художньої інтерпретації).

Тематичні цикли таких комплексних проблемно-пошукових семінарів, можуть стати «дослідницьким полігоном» студіювання студентами творчих методів усвідомлення сучасних інтерпретаційних проблем.

1 семестр

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади та джерельна база курсу.

Тема 1. Історико-теоретичні аспекти курсу

Тема 2. Історичний розвиток струнно-смичкових інструментів.

Тема 3. Європейське струнно-смичкове мистецтво XVI-XVII ст.

Тема 4. Смичкове мистецтво України-Русі XI-XVII ст.

Кількість годин 10.

Самостійна робота:

1. Вивчення сучасних історико-теоретичних джерел походження струнно-смичкових інструментів.
2. Вивчення жанрів та форм на ранніх етапах розвитку струнно-смичкового мистецтва.

Кількість годин 20.

Змістовий модуль 2. Струнно-смичкове мистецтво епохи бароко.

Тема 1. Італійське смичкове мистецтво кінця XVII-XVIII ст..

Тема 2. Французьке смичкове мистецтво кінця XVII-XVIII ст..

Тема 3. Німецьке смичкове мистецтво кінця XVII - XVIII ст..

Тема 4. Австрійське смичкове мистецтво кінця XVII-XVIII ст...

Тема 5. Українське смичкове мистецтво кінця XVII-XVIII ст...

Кількість годин 10.

Самостійна робота:

написання рефератів на теми:

- скрипкове мистецтво А. Кореллі та його школи;
- скрипкове мистецтво А. Вівальді; створення жанру сольного концерту;
- скрипкове мистецтво Дж. Тартіні; створення жанру скрипкової сонати;
- скрипкове мистецтво Й. С. Баха;

Кількість годин 20.

Змістовий модуль 3. Струнно-смичкове мистецтво епохи класицизму.

Тема 1. Композитори Віденської класичної школи.

Тема 2. Французьке смичкове мистецтво епохи класицизму.

Тема 3. Смичкове мистецтво епохи класицизму в Україні та Росії.

Тема 4. Західноєвропейські скрипкові та альтові школи XVIII ст.

Кількість годин 10.

Самостійна робота:

написання рефератів на теми:

- смичкове мистецтво Й. Гайдна;
- смичкове мистецтво В.-А. Моцарта;
- смичкове мистецтво Л. Бетховена;
- скрипкове мистецтво Дж.-Б. Віотті;

Кількість годин 20.

2 семестр

Змістовий модуль 4. Віртуозно-романтичний напрямок в струнно-смичковому мистецтві XIX ст.

Тема 1. Великий італійський скрипаль і композитор Н. Паганіні.

Тема 2. Смичкове мистецтво Німеччини 1 пол. XIX ст.

Тема 3. Польське та російське смичкове мистецтво 1 пол. XIX ст.

Тема 4. Франко-бельгійська скрипкова школа XIX ст.

Тема 5. Чеське смичкове мистецтво XIX-поч. XX ст.

Тема 6. Польське смичкове мистецтво XIX-поч. XX ст.

Тема 7. Виродження віртуозно-романтичного стилю у епігонів Н. Паганіні.

Кількість годин 10.

Самостійна робота:

написання рефератів на теми:

- скрипкове мистецтво Н. Паганіні;
- скрипкове мистецтво Г. Венявського;
- скрипкове мистецтво К. Ліпінського;
- скрипкове мистецтво А. В'єтана;

Кількість годин 20.

Змістовий модуль 5. Струнно-смичкове мистецтво кінця ХІХ-першої половини ХХ ст.

Тема 1. Німецьке смичкове мистецтво ХІХ-початку ХХ ст.

Тема 2. Українське смичкове мистецтво ХІХ-початку ХХ ст.

Тема 3. Іспанське смичкове мистецтво ХІХ-поч. ХХ ст.

Тема 4. Скандинавське смичкове мистецтво ХІХ-поч. ХХ ст.

Тема 5. Видатні західно-європейські скрипалі 1 пол. ХХ ст.

Тема 6. Виконавські традиції Московської та С.-Петербурзької (Ленінградської) шкіл.

Кількість годин 10.

Самостійна робота:

написання рефератів на теми:

- творчість для струнно-смичкових інструментів Й. Брамса;
- творчість для струнно-смичкових інструментів К. Дебюссі та М. Равеля;
- творчість для струнно-смичкових інструментів В. Косенка та Б. Лятошинського;
- виконавсько-педагогічне мистецтво Д. Ойстраха;
- скрипкові та альтові класи Київської консерваторії;
- скрипкові та альтові класи Львівської консерваторії;

Кількість годин 20.

Змістовий модуль 6. Струнно-смичкове мистецтво другої половини ХХ-ХХІ ст.ст.

Тема 1. Західно-європейське смичкове мистецтво другої половини ХХ-ХХІ ст.ст.

Тема 2. Американське смичкове мистецтво другої половини ХХ-ХХІ ст.ст.

Тема 3. Українське смичкове мистецтво другої половини ХХ-ХХІ ст.ст.

Кількість годин 10.

Самостійна робота:

написання рефератів на теми:

- творчість для струнно-смичкових інструментів М. Скорика;
- скрипкові та альтові класи Львівської музичної академії;
- виконавсько-педагогічне мистецтво І. Менухіна;

Кількість годин 20.

5.1 Орієнтовні питання для іспитових білетів

БІЛЕТ №1

1. Шляхи розвитку смичкового мистецтва на Україні.
2. Л. Гинзбург, „Эжен Изай”. - М., 1959.
3. Бетговен та віденська школа 1-ї половини ХІХ століття.

БІЛЕТ №2

1. Зміст книги Л. Ауера «Моя школа игры на скрипке. Интерпретация произведений скрипичной классики». – М., 1965.
2. Українська смичкова література ХХ століття.
3. И. Ямпольский. „Н. Паганини”. -М., 1961.

БІЛЕТ №3

1. Школа Паризької консерваторії.
2. Скрипкові класи Петербурзької та Московської консерваторії в ХІХ - поч. ХХ століття.
3. Струнно-смичкова музична література ХХ століття.

БІЛЕТ №4

1. Історичний розвиток смичкових інструментів.
2. Загальна характеристика смичкового мистецтва в ХХ столітті.
3. Значення Дж. Енеску в скрипковому мистецтві.

БІЛЕТ №5

1. Д. Ойстрах – життя та творчість.
2. Скрипкові сонати Бетговена.
3. Значення А. В’єтана в скрипковому мистецтві (I, IV, V концерти).

БІЛЕТ №6

1. Розвиток жанру скрипкового концерту.

2. Квартетна культура Європи в ХІХ столітті.
3. Л. Коган – життя та творчість.

БІЛЕТ №7

1. Народні джерела смичкової культури на Україні-Русі, смичкові інструменти.
2. М. Вайман – життя та творчість.
3. Життя і творчість А. Кореллі.

БІЛЕТ №8

1. Н.Паганіні та романтизм в струнному мистецтві.
2. Видатні скрипалі та альтисти ХХ століття.
3. В. Струве. „Процесс формирования виол и скрипок”. -М., 1959.

БІЛЕТ №9

1. Л. Гинзбург „Дж.Тартини”. -М., 1969.
2. Виконавці на струнних інструментах ХІХ - поч. ХХ століття. Романтичний скрипковий концерт.
3. Аналіз діяльності українських композиторів і виконавців на струнно-смичкових інструментах в ХХ столітті.

БІЛЕТ №10

1. Значення діяльності Д. Віотті в скрипковому мистецтві.
2. Творчість М. Скорика для струнно-смичкових інструментів.
3. Поліфонічні твори для скрипки та альту в історичній ретроспективі.

БІЛЕТ №11

1. Італійське смичкове мистецтво ХVІІ-ХVІІІ століття.
2. Твори Баха для струнних інструментів та їх значення.
3. Кароль Ліпінський – життя та творчість.

БІЛЕТ №12

1. Чеське струнно-смичкове мистецтво ХVІІІ-ХІХ ст.
2. Творчість Г. Венявського.
3. Розвиток жанру скрипкового концерту на Україні в ХХ столітті.

БІЛЕТ №13

1. Творчий шлях Л. Когана.
2. Поліфонічні твори для скрипки та альту соло, стиль, принципи виконання (І. Бібер, А. Кореллі, Й. Бах, Г. Гендель, Г. Телеман, М. Регер, П. Гіндеміт, Б. Барток, Д. Шостакович, Е. Ізаї, та ін.).
3. Музика для струнних інструментів В. А. Моцарта.

БІЛЕТ №14

1. Значення А. Вівальді для скрипкового мистецтва та розвитку жанру концерту.
2. Етапи розвитку скрипкової педагогіки.
3. Зарубіжна струнно-смичкова література ХХ століття.

БІЛЕТ №15

1. Життя та творчість Д. Джемініані. Методична спадщина.
2. Франко-бельгійська скрипкова школа.
3. Творчість П. Сарасате.

БІЛЕТ №16

1. Смичкове мистецтво Німеччини ХVІІ-ХVІІІ століття.

2. В. Григорьев „К. Липинский”. -М., 1967.

3. Творчість Л. Шпора.

БІЛЕТ №17

1. И. Ямпольський „Фриц Крейслер” - М., 1975.

2. Французьке смичкове мистецтво XVII-XVIII століття.

3. Розвиток української теорії та історії виконавства

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сумарна шкала оцінювання здобувача з навчальної дисципліни

СУМА БАЛІВ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Шкала оцінювання здобувача з семестрового екзамену та поточного контролю

БАЛИ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
45-50	A	відмінно
41-44	B	добре
37-40	C	
32-36	D	задовільно
30-31	E	
18-29	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-17	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінки «відмінно» (90-100) А – заслуговує відповідь студента, який:

- у повному обсязі опанував теоретичний матеріал курсу, що знайшло відображення у досить розгорнутій, глибоко обґрунтованій, логічно структурованій відповіді, вільному користуванні професійною термінологією;
- у процесі комплексного історико-теоретичного аналізу творів продемонстрував глибоке проникнення у зміст музичного твору, розуміння побудови структури його інтонаційно-драматургічної форми, особливостей застосування композиторських засобів виразності; показав вміння узагальнювати результати аналізу, що ґрунтується на нормативних теоретичних знаннях та навичках поелементного аналізу струнно-смічкового інструменталізму та вибору варіантів інтерпретації;

Оцінки «добре» (82-89) В, (74-81) С – заслуговує відповідь студента, який:

- у повному обсязі опанував теоретичний матеріал; його відповідь була розгорнута, але з порушенням логічності, обґрунтованості деяких положень, з недостатньо вільним користуванням професійною термінологією;
- у процесі комплексного історико-теоретичного аналізу творів, продемонстрував проникнення у зміст музичного твору, розуміння особливостей побудови структури його інтонаційно-драматургічної форми, але проявив недостатнє вміння узагальнювати результати аналізу;

Оцінки «задовільно» (64-73) D, (60-63) E – заслуговує відповідь студента, який:

- не в повному обсязі опанував теоретичний матеріал, його відповідь була розгорнута, але з порушенням логічності, обґрунтування деяких положень та з недостатньо вільним користуванням професійною термінологією;
- у процесі комплексного історико-теоретичного аналізу творів продемонстрував неглибоке розуміння змісту даного твору, виявив поверхове судження про особливості побудови структури його інтонаційно-драматургічної форми, особливості застосування композиторських засобів виразності, проявив нездатність до узагальнення, слабку опору на нормативні теоретичні знання, скуте володіння професійною лексикою;

Оцінки «незадовільно» (35-59) FX заслуговує відповідь студента, який:

- лише частково опанував теоретичний матеріал, тому його відповідь була обмежена змістовно, нелогічна, бездоказова, лексично скута, насичена професійними термінами, зміст яких студент не розуміє;
- у процесі історико-теоретичного аналізу творів продемонстрував нерозуміння змісту даного твору, особливостей побудови структури інтонаційно-драматургічної форми;

Оцінки «незадовільно» (0-34) F заслуговує відповідь студента, який зовсім не опанував теоретичний матеріал, відповідь обмежена, бездоказова, зміст якої студент не розуміє.

Головні положення процедури оцінювання успішності студентів на основі рейтингової системи, яка враховує національну та європейську шкали:

- Підсумкова оцінка (остаточний рейтинг) визначається сумарно за поточну успішність та іспит чи залік.
- Рейтинг роботи студента впродовж семестру оцінюється у такій пропорції: максимальна кількість балів за поточну успішність - 50 балів, максимальна кількість балів на екзамені чи диференційованому заліку - 50 балів, максимальна сума балів підсумкової оцінки (остаточний рейтинг) - 100 балів.
- Студенти, які за поточну успішність не набрали 26 балів, не допускаються до складання іспиту чи заліку з відповідної дисципліни. Незадовільна оцінка виставляється у відомість, а іспит чи залік студенти складають за талоном при комісії, яка призначається завідувачем кафедри за узгодженням з деканом факультету.
- Студенти, які за поточну успішність не набрали 26 балів з трьох і більше дисциплін, відраховуються з числа студентів.
- При оформленні документів за екзаменаційну сесію використовується таблиця відповідності оцінювання знань студентів за різними системами (додається).

Чітка схема контролю поточної успішності студентів з даної дисципліни ”– семінари, контрольні, курсові роботи.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.
2. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності.
3. Методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.
4. Бінарні, інтегровані (універсальні) методи. *

* Жодна із запропонованих класифікацій не позбавлена недоліків. На практиці викладач інтегрує методи різних груп, утворюючи неординарні (універсальні) методи навчання, які забезпечують оптимальні шляхи досягнення навчальної і творчої мети.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. **Попередній контроль** спрямований на виявлення знань, умінь і навичок студентів.
2. **Поточний контроль** здійснюється під час занять з метою перевірки засвоєння попереднього матеріалу і виявлення проблем опанування тими чи іншими навичками.
3. **Тематичний контроль** здійснюється періодично, після вивчення нової теми чи нового розділу і має на меті систематизацію знань та умінь студентів.

4. **Підсумковий контроль** проводиться в кінці семестру, а також після закінчення курсу.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

9.1 Методичне забезпечення

1. Ауэр Л. Моя школа игры на скрипке. Интерпретация произведений скрипичной классики. Общая ред., вступительная статья и комментарии И.Ямпольского. -М., 1965.
2. Ауэр Л. Среди музыкантов. - Л., 1929.
3. Балецкий И. Антонио Вивальди.- Л., 1978.
4. Благовещенский И. Некоторые вопросы музыкального искусства. –Минск, 1965.
5. Брейтбург Ю. Йозеф Иоахим – педагог и исполнитель. -М., 1966.
6. Вайцнер М., Заранський В. Скрипкова музика XVIII ст. та її виконання. Метод. розробка. – Львів, 1983.
7. Векслер К. Ранние сонаты Бетховена для скрипки и фортепиано. //Людвиг ван Бетховен//. -М., 1970.
8. Витачек Е. Ф. Очерки по истории изготовления смычковых инструментов. – М., 1964.
9. Вольдман Я., Токина Н. Венское скрипичное искусство XVIII-XIX веков. – Саратов, 1978.
10. Вопросы музыкальной педагогики. Смычковые инструменты. Сб. ст. – Новосибирск, 1973.
11. Вопросы скрипичного исполнительства и педагогики. Ред. С. Сапожникова. – М., 1968.
12. Вопросы исполнительского искусства. -Новосибирск, 1974.
13. Вопросы музыкально-исполнительского искусства. Сб. ст. Вып. 1., „О музыкальном исполнительстве”,- М., 1954; Вып. 2 - М., 1958; Вып. 3 - М., 1962; Вып.4 - М., 1967; Вып. 5 - М., 1969; Музыкальное исполнительство Вып. 6 - М., 1970, тощо.
14. Гинзбург Л. Анри Вьетан. -М., 1983.
15. Гинзбург Л. Венявский в России. //Русско-польские музыкальные связи. – М., 1953.
16. Гинзбург Л. Гануш Виган и чешский квартет. -М., 1955.
17. Гинзбург Л. Джузеппе Тартини. -М., 1969.
18. Гинзбург Л. Исследования, статьи, очерки. -М., 1971.
19. Гинзбург Л. Йозеф Славик. -М., 1957.
20. Гинзбург Л. Об интерпретации музыки XVIII века // Музыкальное исполнительство, вып. 8. -М., 1973.
21. Гинзбург Л. Фердинанд Лауб. -М., 1951.
22. Гинзбург Л. Эжен Изан. -М., 1959.

23. Григорьев В. Аполлинарий Контский и некоторые проблемы творческого наследия Паганини // Вопросы смычкового искусства. Сб.ст. -М., 1980.
24. Григорьев В. Вьетан в России // Музыкальное исполнительство, вып. 8.-М., 1973.
25. Григорьев В., Гинзбург Л. История скрипичного искусства. Т. 1. -М., 1990.
26. Григорьев В. Генрик Венявский. -М., 1966.
27. Григорьев В. Кароль Липинский. -М., 1977.
28. Григорьев В. Леонид Коган. -М., 1984.
29. Гринберг М. Протин В. В классе П. С. Столярского. // Музыкальное исполнительство//, вып. 6. -М., 1970.
30. Гринберг М. Русская альтовая литература. -М., 1967.
31. Гринберг М. Скрипкова школа Паризької консерваторії // Українське музикознавство, вип. 10. - Київ, 1975.
32. Заранський В. Український скрипковий концерт. -Львів, 2003.
33. Изай Э. Анри Вьетан – мой учитель // Музыкальное исполнительство, вып.8.-М.,1973.
34. Колбін Д. До питання про редакторську роботу над творами класиків // Українське музикознавство, вип. 2. -Київ,1967.
35. Котляров Б. Джордже Энеску. -М., 1970.
36. Кузнецов К. Ямпольский И. Арканджело Корелли. -М., 1953.
37. Лапсюк В. Діяльність чеських скрипалів на Україні в другій пол. ХІХ – на початку ХХ ст. // Проблеми слов'язнознавства. -Львів, 1987.
38. Лапсюк В. Развитие скрипичного искусства на Украине (до 1917 года). Автореферат канд. дисер. -М., 1984.
39. Лейман И. В. Безекирский.. страница из истории русского скрипичного искусства // Музыкальное исполнительство, вып. 11. -М., 1983.
40. Мамикопян Л. Х. С. Кушнарев и вопросы скрипичного исполнительства. // Х. С. Кушнарев. Сб.ст. -Л.-М., 1967.
41. Мастера скрипичной педагогики, вып. 16. -М, 1974.
42. Мастерство музыканта – исполнителя, вып. 1. -М., 1972.
43. Мейлих Е. Джордже Енеску. -Л., 1980.
44. Мострас К. 24 каприза для скрипки соло Н. Паганини. -М., 1959.
45. Нестьев И. О скрипичном концерте Хачатуряна //Советская симфоническая музыка. -М., 1955.
46. Ойстрах Д. Воспоминания, статьи, интервью, письма. /сост. В. Григорьев. – М., 1978.
47. Подгорный Т. Из записок мастера. -М., 1960.
48. Понятовский С. Альт. -М., 1974.
49. Понятовский С. История альтового искусства. -М., 1984.
50. Пославська Н. Проблеми інтерпретації скрипкового концерту А. Берга. Метод розробка. -Львів, 1999.
51. Пославська Н. Скрипкові твори І. Стравінського. Метод. розробка. -Львів., 1999.
52. Раабен Л. Бетховен в інтерпретації мастерів ХХ століття. //Людвиг ван Бетховен. Вопросы квартетного исполнительства. -М., 1960.

53. Раабен Л. Жизнь замечательных скрипачей. -М.-Л., 1967.
54. Раабен Л. Жизнь замечательных скрипачей и виолончелистов. -М.-Л., 1969.
55. Раабен Л. Инструментальный ансамбль в русской музыке. -М., 1961.
56. Раабен Л. История русского и советского скрипичного искусства. -Л., 1978.
57. Раабен Л. Леопольд Семенович Ауэр. -М., 1962.
58. Раабен Л. Мастера советского камерно-инструментального ансамбля. -Л., 1964.
59. Раабен Л. Мирон Полякин. -Л., 1963.
60. Раабен Л. Об исполнении скрипичного концерта Чайковского. // О музыкальном исполнительстве. -М., 1954.
61. Раабен Л. Скрипка. -М., 1963.
62. Раабен Л. Скрипичные и виолончельные произведения П. И. Чайковского. – М., 1958.
63. Раабен Л. Советский инструментальный концерт. -М., 1967.
64. Раабен Л. Советский инструментальный концерт (1968-1975) -Л., 1976.
65. Раабен Л. Советская камерно-инструментальная музыка. -Л., 1963.
66. Раабен Л. Стилиевые и эстетические тенденции в современном исполнительском искусстве // Вопросы теории и эстетики музыки, вып. 4. – Л., 1965.
67. Раабен Л., Шульпяков О. Михаил Вайман – исполнитель и педагог. -Л., 1984.
68. Рабей В. Георг Филипп Телеман. -М., 1974.
69. Рабей В. Сонаты и партиты для скрипки соло И. С. Баха. -М., 1970.
70. Росталь М. К интерпретации скрипичных произведений И. С. Баха // Музыкальное исполнительство, вып. 11. -М., 1983.
71. Сигети И. Воспоминания и заметки скрипача. Общая ред., вступительная статья и комментарии Л. Гинзбурга. -М., 1969.
72. Стеценко В. Джерела скрипкового концерту. -Київ, 1980.
73. Стоклицкая Е. В. В. Борисовский – педагог. -М., 1984.
74. Струве Б. Процесс формирования виол и скрипок. -М., 1959.
75. Струве Б. Пьер Гавинье – как скрипач, исполнитель и педагог. //Очерки по истории и теории музыки. -Л., 1940.
76. Соловцев А. Концерт. -М., 1963.
77. Сорокер Я. Д. Ойстрах – интерпретатор Прокофьева // Музыкальное исполнительство, Вып. 9. -М., 1976.
78. Сорокер Я. Йозеф Сигети. М., 1968.
79. Сорокер Я. Скрипичные сонаты Бетховена, их стиль и исполнение. -М., 1963.
80. Сорокер Я. Скрипичное творчество С. Прокофьева. -М., 1965.
81. Тибальди-Къеза М. Н. Паганини. -М., 1981.
82. Фельдгун Г. Современный скрипичный репертуар в педагогической практике музыкальных училищ и школ // Вопросы музыкальной педагогики. – Новосибирск, 1973.
83. Фесечко Г. И. Е. Хандошкин. - Л., 1972.
84. Фехнер В. Техника струнных инструментов в современной музыке. //

- «Музыкальное знание», вып. 4. -Л., 1928.
85. Фихтенгольц М. Концертная сюита для скрипки с оркестром С. И. Танеева. – М., 1963.
 86. Флеш К. Искусство скрипичной игры. Т. 1. -М., 1964.
 87. Ширинский В. Из истории квартетных классов Московской консерватории // Камерный ансамбль. -М., 1979.
 88. Ширинский В. Творческая деятельность Д. Цыганова // Проблемы музыкальной педагогики. -М., 1981.
 89. Ших Б. Фрактишек Ондражичек. -М., 1958.
 90. Энеску Дж. Воспоминания. -М.-Л., 1966.
 91. Юзефович В. В. Борисовский – основатель советской альтовой школы. -М., 1977.
 92. Юзефович В. Давид Ойстрах: Беседы с Игорем Ойстрахом. -М., 1978.
 93. Юзефович В. Жизнь, наполненная музыкой: 75-летие Д. Цыганова. -Сов. музыка, 1978, №11.
 94. Ямпольский И. Ауэр и современное скрипичное искусство. Вступ.статья к кн. Ауэр Л. Моя школа игры на скрипке. -М., 1965.
 95. Ямпольский И. Генрик Венявский. -М., 1958.
 96. Ямпольский И. Давид Ойстрах. -М., 1964.
 97. Ямпольский И. Е. Цимбалист. - Сов. музыка, 1934, №6.
 98. Ямпольский И. Жак Тибо.- Сов. музыка, 1936, №8.
 99. Ямпольский И. Исаак Стерн. - Сов. музыка, 1956, №8.
 100. Ямпольский И. Исаак Стерн. - Сов. музыка, 1960, №7.
 101. Ямпольский И. Каприччи Н. Паганини. -М., 1962.
 102. Ямпольский И. Концерты Моцарта для скрипки с оркестром. -М., 1962.
 103. Ямпольский И. Никколо Паганини. -М., 1968.
 104. Ямпольский И. Пабло Сарасате. - Сов. музыка, 1958, №11.
 105. Ямпольский И. Первый скрипичный концерт Бела Бартока. - Сов. музыка, 1961, №3.
 106. Ямпольский И. Русское скрипичное искусство. -М.-Л., 1961.
 107. Ямпольский И. Уле Булль. -Сов. музыка, 1960, №5.
 108. Ямпольский И. Фердинанд Давид. -Сов. музыка, 1935, № 7, 8.
 109. Ямпольский И. Фриц Крейслер. -М., 1975.
 110. Ямпольский И. Я. Хейфиц. - Сов. музыка, 1934, №6.

9.2 Допоміжна література

1. Алексеев А. История фортепианного искусства. 1ч. -М., 1962., 2ч. -М., 1967.
2. Алексеев А. Концерт и камерные жанры инструментальной музыки. //История русской советской музыки//, т.1. -М., 1976.
3. Баренбойм Л. Музыкальная педагогика и исполнительство. -М., 1974.
4. Бутир Л. О роли концертов в творческом наследии И.С.Баха. //Вопросы теории и эстетики музыки, вып.13. -М., 1978.
5. Волков С. О формировании представлений в образно-художественном

- мышлении современного музыкального исполнителя. // Вопросы теории и эстетики музыки, вып.2. - Л., 1972.
6. Гайдамович К. Инструментальный ансамбль. -М., 1963.
 7. Гаккель Л. Фортепианная музыка XX века. -М.,-Л., 1976.
 8. Гинзбург Л. Мстислав Ростропович. -М., 1963.
 9. Григорьева Г. Инструментальные концерты Б. Чайковского. // Музыка и современность, вып.10, -М., 1976.
 10. Денисов Э. Струнные квартеты Белы Бартока. // Музыка и современность// Вып. 3. -М., 1965.
 11. Доброхотов А. Бранденбургские концерты И. С. Баха. -М., 1962.
 12. Друскин М. К вопросу о стилях исполнения. // Советская музыка, №7, 1934.
 13. Крауклис Э. Скрипичные произведения Чайковского. -М., 1961.
 14. Крейн Ю. Камерно-инструментальные ансамбли Дебюсси и Равеля, -М., 1966.
 15. Петраш Н. Сольная смычковая соната и сюита до Баха // Вопросы теории и эстетики музыки, вып 13. -Л., 1979.

9.3 Інформаційні ресурси

1. <http://ru.wikipedia.org/wiki/%CF%E0%E3%E0%ED%E8%ED%E8,%CD%E8%EA%EA%E0%EB%EE>
2. <http://classic-online.ru/ru/composer/Paganini/4>
3. http://www.youtube.com/results?search_query=Paganini44